

THE LAST NUMBER
OF THE YEAR

DELHI, INDIA CONFERENCE-2023 PROCEEDINGS

DECEMBER 1ST

2023

A CONFERENCE FOR RESEARCHERS

INTERNATIONAL CONFERENCE ON JOURNAL OF TECHNICAL RESEARCH AND DEVELOPMENT

Technical Science
Artificial Intelligence
Digital Economy
Basic Science
Pedagogical Sciences

 #3(1),
2023

Content

Elakkiya A and Sritha S Nath, Triple band terahertz metamaterial absorber within (0.4-0.46thz) frequency range	5
Mohammed Yahul and R Saravanan, An analysis on CNC machined surface roughness between AA7475 and AA7475/ fly ash composite	15
Vidhya S and S Poovizhi S, A survey on artificial neural network based energy-efficient and robust routing scheme for pollution monitoring in WSNs	25
Vanitha M, Arunkumar K, Hemamalini A, Alam Yaswanth, A smart IOT based black-box system for automobiles	35
Muhammadullo Asraev, Dasturlash fanini o'quv adabiyotlaridan foydalanish	42
XATAMOV MIRJALOL MANSURALI O'G'LI, BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARINING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	45
Abrorjon Kholmatov, TEACHING WEB PROGRAMMING WITHOUT THE HUMAN FACTOR	51
Muhammadullo Asraev, EVALUATION OF THE QUALITY OF THE GIVEN IMAGE	55
Muhammadullo Asraev, Современное состояние идентификации писателей	61
Azizjon Xayitov, COMPUTER DESIGN TECHNIQUES USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE	66
Ermatova Zarina Qaxramonovna, Ma'rufjonova Omina Saydullayevna, Dasturlashda Korutin maydoni (Kotlin).	70
Xamdamova Oygul Maxkamjonovna, Pedagogik jarayonda mavzuni tushuntirish bosqichida hikoya mazmunli matnlardan foydalanish	74
Husaynova Mahliyo Ma'rufjon qizi, LATIFALAR MATNINI SHAKLLANTIRISHDA AFANDI OBRAZINING AHAMIYATI	78
Husaynova Mahliyo Ma'rufjon qizi, O'ZBEK XALQ OG'ZAKI IJODIDA LATIFA VA LOFNING O'RNI	81
SODIQOV BOBURMIRZO IKROMJON O'G'LI, Ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda ta'lim tizimida turli xil san'at turlari tadbiq qilish	86
QOSIMOV XUSNIDDIN TOSHMAXAMMAD O'G'LI, KASBIY TA'LIM OLISH JARAYONIDA TALABALARING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH	91
Ahror Kayumov, TECHNOLOGIES OF TECHNICAL MACHINE EXPERTISE	96
Abdurashulova Dilnoza Botirali qizi, Kotlin dasturlash tilida bir qatorli va mahalliy funksiyalar	100

Ermatova Zarina Qaxramonovna, Abdurahimova Maftuna Ibrohimjon qizi, Jo‘rayeva Gulro‘za Mahmudjon qizi, Kotlin dasturlashtilida Map – to‘plami	104
Urinboev Abdushukur Abduraximovich, Automation of Cereal Production	108
Urinboev Abdushukur Abduraximovich, EXPLORING EFFECTIVE METHODS OF TEACHING JAVASCRIPT	113
Xamdamova Oygul Maxkamjonovna, Zamonaviy pedagogik texnologiyalarda konspektidan foydalanishning usullari	117
Tishabaeva Irodaxon Rasulovna, O‘ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TA’LIM TIZIMIGA E’TIBOR	122
Sodikova Munira Alisherovna, ADVANTAGES OF SOFTWARE IN BUSINESS MANAGEMENT	125
Juraev Nurmakhamad, LOGISTIKA SOHASIDAGI ILG‘OR TEXNOLOGIYALAR	129
Juraev Nurmakhamad, XIZMAT TURLARI BO‘YICHA BOZOR SEGMENTATSIYASI VA UNING HOLATI	135
Juraev Nurmakhamad, YANGI POCHTA ALOQASI XIZMATLARI	140
Akbarov Navruz, HIGHER EDUCATION CLASS TRAINING SYSTEM IN JAVA PROGRAMMING LANGUAGE	146
OXUNOV ABDULAZIZ VALIJON O‘G‘LI, O‘QUVCHILARNING IJODIY RIVOJLANTIRISHNING ILMIYPEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	150
Urinboev Abdushukur Abduraximovich, MANAGEMENT OF SOFTWARE QUALITY ASSURANCE WITHOUT THE HUMAN FACTOR	155
BAXROMOV ABDUJALIL XAYDARALI O‘G‘LI, PEDAGOGIKADA KREATIVLIKNI FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH	159
NISHONOV ISMOILJON OLIMJON O‘G‘LI, Rivojlanayotgan davlat ta’lim tizimi shaxsning ijodiy fazilatlarini rivojlanirish	164
Shaxobiddin Xolmatov, FALSAFA FANINING JAMIYATDAGI O‘RNI	169
Shaxobiddin Xolmatov, QADIMGI SHARQDA ASOTIRIY TASAVVURLAR VA FALSAFIY BILIMLARNING PAYDO BO‘LISHI	174
MIRZAYEV OZODEK AKMALJON O‘G‘LI, TA’LIMNI RAQAMLI KO’RSATISH SHARTLARIDA O‘QUVCHILARNING SINFLARDA IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH VA BAHOLASH	178

MAXKAMBOYEVA GULCHEHRAXON ZOXIDJON QIZI, TALABALARDA IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHING ZAMONAVIY USULLARI	184
Musayev Khurshid Sharifjonovich, ADVANTAGES AND PROBLEMS OF FUNCTIONAL PROGRAMMING	189
Умарова Муножат, ПРЕИМУЩЕСТВА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАНИИ	192
Умарова Муножат, СОЗДАНИЯ ЭЛЕКТРОННОГО ПОРТФЕЛЯ СТУДЕНТОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ	196
Umarova Munojat, CREATION OF AN ELECTRONIC PORTFOLIO FOR STUDENTS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS	200
Muhammadjonov Azamatjon G'ayratjon o'g'li, Yurak urishini nazorat qiluvchi tizim dasturiy ta'minotini tahlil qilish.	205
MARUFJONOV PARVIZJON RAUFZODA, ZAMONAVIY TA'LIM MAQSADI IJODIY FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH	208
KARIMOVA MUMTOZBEGIM QOBULJON QIZI, Oliy ta'lurma talabalarni kreativlik sifatlarini rivojlantirish	213
N. Sharipova, Milliy tarixni o'rghanish dolzarbli masalalari	218
Шарипова Наргизахон Абдукаххоровна, Процесс становления педагогических учебных заведений Узбекистана в 1945-1965 гг.	221
Тишибаева Иродахон Расуловна, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ	225
Akhundjanov Umidjon Yunus ugli, HANDWRITTEN SIGNATURE RECOGNITION IN THE STATIC METHOD	230
Akhundjanov Umidjon Yunus ugli, NEURAL NETWORK APPROACH FOR VERIFICATION OF HANDWRITTEN SIGNATURES IN OFF-LINE MODE	234
Akhundjanov Umidjon Yunus ugli, PREPROCESSING OF HANDWRITTEN SIGNATURES FOR OFFLINE METHOD	237
Akhundjanov Umidjon Yunus ugli, RECOGNITION OFFLINE HANDWRITTEN SIGNATURES BASED ON MACHINE LEARNING	239

QADIMGI SHARQDA ASOTIRIY TASAVVURLAR VA FALSAFIY BILIMLARNING PAYDO BO'LISHI

Shaxobiddin Xolmatov, shaxobidinxolmatov@mail.ru

TATU Farg'onan filiali O'zbek tili va gumanitar fanlar kafedrasi dotsenti

Annotatsiya: Mazkur maqolada qadimgi sharqda asotiriy tasavvurlar va falsafiy bilimlarning paydo bo'lishi haqida so'z boradi. Budan tashqari falsafiy tafakkur va Qadimgi Sharq falsafasi masalalariga ham e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: falsafiy qarashlar, falsafiy tafakkur, mantiq qonuniyati, jamiyat, obyektiv borliq.

«Qadimgi Sharq» tushunchasi eramizdan avvalgi VI-IV ming yilliklarda Misrdan Xitoygacha bulgan ulkan hududdagi sivilizatsiyalarni o'z ichiga oladi. Sharq madaniyati dunyo xalqlari taraqqiyotida katta rol o'ynadi hamda Sharqning o'ziga xos madaniy taraqqiyoti ushbu hududni jahon sivilizatsiyasining beshigi deb atalishiga asos soldi. O'zbek xalqining milliy, falsafiy, ilmiy merosi Sharq sivilizatsiyasi ildizlari bilan chambarchas bog'liq ekanligi Sharq tafakkur tarixining ilk kurtagi bo'lgan asotiriy qarashlarni atroflicha o'rganishga asos yaratadi. «Qadimgi madaniyat makoni bo'lgan Markaziy Osiyoning qulay geografik joylashishi, tabiat, iqlimi mintaqada ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning avvalroq boshlanishini ta'minladi va Sharq bilan G'arb, Mesopotamiya, Eron, Misr keyincha Yunoniston va Rimni Xitoy va Hindiston bilan bog'lovchi, turli xalqlar madaniyatining chatishuvini ta'minlovchi halqa vazifasini o'tadi"1,- deydi antik va qadimgi dunyo adabiyoti hamda falsafasi haqida monografiya yozgan olima F.Sulaymonova.

Asotiriy yoki mifologik tasavvurlar [falsafaning tub ildizlari](#), ma'naviy manbalaridan biridir. Inson tafakkurining ilk tarixiy bosqichlarida Sharq mifologiyasi dastlabki dunyoqarash shaklining mahsuli sifatida vujudga keldi. Unda insonning uni o'rabi turgan olamga munosabati ifoda etilib, atrof-muhitning sir-asrorlarini bilihga intilish, tabiat qonuniyatlarini anglashda badiiy, obrazli tasavvurlar tizimining 174aturalistic xarakteri namoyon bo'ladi. Misol uchun, insoniyat tamaddunining beshigi sanalmish Hindistonda ilk asotiriy tasavvurlar Vedalarda mavjud bo'lgan. Veda bilim, ta'limot degan ma'noni [bildirib](#), to'rt qismdan – Rigveda, Yajurveda, Samoveda, Axtarvavedadan iboratdir. Uning eng qadimgi qismi «Rigveda» eramizdan oldingi II ming yillikka taalluqli bo'lib o'zida asotiriy qarashlarni ifodalagan, tabiat va ilohiyot haqidagi madhiyalar ko'rinishidagi qadimgi hind adabiy yodgorligidir. U koinot madhi deb atalgan she'rlar to'plamidan iborat bo'lib, ushbu madhda bu dunyo nimadan paydo bo'lgan, u qanday va kim tomondan yaratilgan, degan savollarga javob izlangan.

Vedalardagi asotiriy qarashlar juda murakkab tuzilgan. Unga asosan butun dunyo oliy xudo Braxmadan iborat. Braxma dastlab haybatli odam Purushanining tanasini bo'lib-bo'lib koinot, yulduzlar, er, samoni yaratdi va o'zi bir vaqtida u bilan birlashdi. Butun borliq dunyoviy ruh – purusha (erkak boshlang'ich) material borliq – prakriti (ayol boshlang'ich)ning birikuvidan iboratdir.

Xitoy asotirlari ham o‘z tarixi bilan eramizdan oldingi uzoq ming yillarga borib taqaladi. Shuningdek, Xitoy asotirlari o‘z shakllanish davrida qadimgi Xitoy, daosizm va buddaviylik va kechki Xitoy xalq og‘zaki ijodi mifologik tizimlarini birlashtira borgan. Asotiriy qarashlar aks etgan qadimgi asarlardan biri «Shan xay szin» («Tog‘lar va daryolar kitobi») bo‘lib u eramizdan avvalgi IV-II asrlarda yozilgan. Unda qadimgi Xitoy afsonalari voqealarini umumlashtiruvchi tasvirlar mavjud. Unda dastlab dunyo vujudga kelguncha tuman va qorong‘ulik bilan to‘lgan tubsiz xaos mavjudligi, koinot kuchlari bo‘lgan Yan va In vositasida tartibga keltirilganligi haqida tasavvurlar bor. Ba’zilarida esa dunyo g‘ayri tabiiy umumiyy inson bo‘lgan Pan-Gudan paydo bo‘lganligi aytildi. Ayni shu afsonada Xitoy falsafasi uchun muhim bo‘lgan, shaxsiyatga ega bo‘lmagan dunyoviy qonun bo‘lmish «dao» haqidagi g‘oya shakllantirilgan. Pan-Gu haqidagi afsona, shuningdek inson va tabiat birligi, mirokosmos-inson va makrokosmos-dunyoning birligi, chambarchas bog‘liqligiga ishora qiladi. Bu qarashlar inson bilan bog‘liq barcha sohalar: san’at, adabiyot, meditsina, sport va boshqa sohalarda ham insonga tabiat orqali yo‘l mavjudligini ta’kidlaydi. Xitoy mifologik merosi uning geografik hududi va iqlimi bilan bog‘liqdir. Masalan, bu afsonalarda osmonni ulug‘lovchi, zamirida ko‘proq shamanlik bilan bog‘liq bo‘lgan asotirlar ham, shuningdek tabiiy-ilmiy fikr kurtaklari bilan bog‘liq ma’lumotlarga ham duch kelamiz. Xususan, Shan davrida, eramizdan oldingi II ming yillik boshlarida xitoyliklar to‘rtinchli tartib hududida hisob yuritishni bilganlar, Xan sulolasi davrida esa algebratik tenglamalarning echimi haqida ham ma’lumotlar mavjud bo‘lgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

Kuchkarova, G., Rustamov, I., Xatamova, Z., Xamdamova, O., & Husaynova, M. (2023). USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EDUCATIONAL PROCESS. SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS, 1(9).

Husaynova, M., Xamdamova, O., Tishabaeva, I., Xatamova, Z., & Ma’rufjon, G. K. H. M. (2023). LATIFALAR MATNINING FONOSTILISTIK XUSUSIYATLARI. SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS, 1(9).

DUSMATOV, H. H., & HUSANOVA, M. (2021). Some stylistic events expressed in Uzbek anecdotes. THEORETICAL & APPLIED SCIENCE Учредители: Теоретическая и прикладная наука,(12), 505-508.

Xamdamova, O., & Husaynova, M. (2023). KICHIK HAJMLI MATNLARNING LINGVOSTILISTIK XUSUSIYATLARI. Молодые ученые, 1(15), 135-139.

Xamdamova, O., & Husaynova, M. (2023). ILMIY USLUBNING LEKSIK-GRAMMATIK XUSUSIYATLARI. Молодые ученые, 1(15), 140-142.

Tishabayeva, I., Xatamova, Z., Ibragimov, N., & Xamdamova, O. (2023). O‘zbekiston tarixi fanlarini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish masalalari. Science and innovation ideas in modern education, 1(7).

Xamdamova, O. M., Xatamova, Z. N., Ibragimov, N., & Tishabaeva, I. (2023). O'zbekiston ta'limdi uzviy bog 'liqlik va rivojlantirish usullari. Science and innovation ideas in modern education, 1(7).

Hamdamova, O. (2023). Analysis of the Science of Hadith and its Scientific-Practical and Educational Significance. Eurasian Scientific Herald, 17, 71-74.

Dusmatov, H., & Husaynova, M. (2023). МЕТОДОЛОГО-ПРАГМАТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ИГРЫ В СЛОВА В УЗБЕКСКИХ АНЕКДОТАХ. Scientific Journal of the Fergana State University, (2), 94

Husaynova, M., & Rustamova, D. (2023). ZULFIYA ISROILOVA SHE'RIYATIDA UCHRAYDIGAN LISONIY HODISALAR. IQRO, 2(1), 161-162.

Tishabayeva, I. R. (2023). O 'zbekistonda maktabgacha tarbiya muassasalarining moddiy texnik ahvoli (1946-1990 yillar). Research and education, 2(9), 261-268.

Tishabaeva, I. R. (2021). Institutions of Preschool Education in Uzbekistan (1945-1960). International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding, 8(11), 227-231.

Расуловна, Т.И. (2022). Из истории социальной мотивации педагогических кадров дошкольных образовательных учреждений в советский период (на примере Ферганской долины). Тематический журнал социальных наук , 8 (3).

N. Sharipova. The gender structure of teachers in secondary schools of Uzbekistan (1945-1991) / in ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal (ISSN: 2249-7137) (Impact Factor: SJIF 2020 =7.13) Vol. 10, Issue-4,

N.Sharipova. O'zbekistonda sovet davri maktab o'qituvchilarining ijtimoiy qiyofasi. -“Academic Research in Educational Sciences (ARES)”/2020. Dekabr.

N.Sharipova. Problems of housing provision for school teachers of the Fergana Valley in the 60-80-ies of the XX century. / Asian journal of research in social sciences and humanities/ ISSN 2249-7315/ Impact factor: SJIF 2021-8,037

N.Sharipova. O'zbekiston maktab ta'limi sohasining sovet yillaridagi ijtimoiy muammolari.// Halqaro Islom akademiyasi tomonidan tashkil etilgan “Milliy yuksalishni ta'minlashda ijtimoiy-gumanitar fanlarning o'rni” Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi. 2020 yil

N.Sharipova. Ikkinci jahon urushi yillarida O'zbekistonda o'qituvchilar tayyorlash tizimi va maktab islohoti.// Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universitetining jahon tarixi kafedrasining “Ikkinci jahon urushida fashizm ustidan qozonilgan g'alabaga O'zbekiston xalqining qo'shgan hissasi” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy onlayn konferensiyasi. – 2020 yil, aprel.

Шахобиддин, К. (2022). Сущность системы духовных ценностей. АКАДЕМИЦИЯ: Международный междисциплинарный исследовательский журнал , 12 (1), 428-433.

Шахобиддин, К. (2022). Формирование профессиональной компетентности у будущих учителей. Азиатский журнал многомерных исследований , 11 Холматов Ш. (2023). ЦИФРОВЫЕ ИСТОРИИ В ИЗУЧЕНИИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ

Холматов Ш. (2023). ЦИФРОВЫЕ ИСТОРИИ В ИЗУЧЕНИИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ЭВОЛЮЦИИ: ПЕРЕСЕЧЕНИЕ ТЕХНИЧЕСКИХ И ГУМАНИТАРНЫХ АСПЕКТОВ. Conference on Digital Innovation : "Modern Problems and Solutions".

Холматов , Ш. (2023). ПРИМЕНЕНИЕ ВИРТУАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ В ОБУЧЕНИИ АРХИТЕКТУРНОМУ ПРОЕКТИРОВАНИЮ. Conference on Digital Innovation : "Modern Problems and Solutions".

**TA'LIMNI RAQAMLI KO'RSATISH SHARTLARIDA
O'QUVCHILARNING SINFLARDA IJODIY QOBILIYATLARINI
RIVOJLANTIRISH VA BAHOLASH.**

*TATU Farg'onan filiali 620-20 guruhi talabasi
MIRZAYEV OZODEBK AKMALJON O'G'LII*

Annotatsiya: maqolada mактаб о'quvchilarining ijodiy rivojlanishi muammosini hal qilish va uni umrbod ta'limgni raqamlashtirish kontekstida baholashga yondashuv keltirilgan. Mualliflar mактаб kimyo kursini o'qitish materialiga asoslanib, kimyo darslarida o'quvchilarning ijodiy faoliyatini tashkil etishning kompyuterlashtirilgan metodologiyasini, shuningdek, kimyo fanidan fanga oid ijodiy topshiriqlarni bajarishda ularning ijodiy rivojlanishi natijalarini doimiy ravishda baholashni ko'rib chiqadilar.

Kalit so'zlar: Creo Datum, Reproduktiv, Postindustrial, Sun'iy intellekt

Maqolada maqola mualliflari tomonidan maxsus ishlab chiqilgan «Creo Datum» kompyuter dasturidan foydalangan holda o'quvchilarning ijodiy rivojlanishini doimiy miqdoriy baholashning psixologik-pedagogik asoslari va o'ziga xos uslubiy protseduralari (mezonlar va formulalar) batafsil yoritilgan. «Creo Datum» dasturini amalga oshirishning tashkiliy qismi talabalarning shaxsiy kompyuterlar va smartfonlardan foydalanish imkoniyatini nazarda tutadi.

Bugungi kunda odamlarni o'rabi turgan voqelik har qachongidan ham tez o'zgarmoqda: yangi texnik va texnologik yangiliklar doimiy ravishda paydo bo'lmoqda, ijtimoiy-madaniy va ekologik muhit doimiy ravishda o'zgarib bormoqda, axborot-kommunikatsiya sohasi qor ko'chkisi kabi tezlikda rivojlanmoqda. Ushbu o'zgarishlarning asosiy haydovchisi, jumladan, umrbod ta'linda, odamlar tomonidan yaratilgan sun'iy intellektga ega raqamli va robot tizimlari. Jahan ekspertlarining fikricha, avtomatlashtirish va raqamlashtirishning joriy etilishi yaqin kelajakda insonni bugungi kunda undan ko'p vaqt, moddiy va jismoniy xarajatlarni talab qiladigan ko'plab muntazam va reproduktiv harakatlardan ozod qilishga olib keladi. Postindustrial jamiyat rivojlanishi bilan turli xil muammolarni hal qilishda favqulodda yondashuvga bo'lgan talab kuchayadi, ya'ni insonning ijodiy qobiliyatlari uning faoliyatining barcha sohalarida qo'llanilishini talab qiladi. Oddiy kasblarning butun klasterlari yo'qoladi (va bu bizning ko'z o'ngimizda sodir bo'lmoqda) va ularning o'rnini ijodiy kasblar egallaydi. Shu munosabat bilan o'sib kelayotgan yosh avlodni, ular voyaga yetgandan so'ng, jadal rivojlanayotgan texnotronik-raqamli jamiyat sharoitida ijodiy qobiliyatlaridan foydalanishi uchun ularni ijodiy faoliyatga tayyorlashni umumta'lim maktablarida boshlash zarur.

Zamonaviy mактаб o'quvchilarida ijodiy qobiliyatlarni rivojlanadirish maqsadi allaqachon ta'liming ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda, bu davlat ta'lim standartlari mazmunida o'z aksini topgan bo'lib, bu erda talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlanadirish zarurati to'g'ridan-to'g'ri ko'rsatiladi. Mактаб o'quvchilarimiz xalqaro fan olimpiadalari, ijodiy tanlovlarda yuksak natijalarini ko'rsatayotgani uchun ham bu maqsadga erishildi, deb hisoblash mumkin